

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2005-156-0033
Dok.: HLF40923

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 24. november 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om juridisk rådgivning (L 65).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 23. november 2005 fra Aasted Consult, København N, jf. REU L 65, bilag 2.”

Svar:

1. I henvendelsen til Folketingets Retsudvalg rejser skattekonsulent Peter Aasted, Aasted Consult, spørgsmål om, hvorvidt betingelsen i lovforslagets § 2 i forslag til lov om juridisk rådgivning vil kunne anses for overholdt i en situation, hvor rådgiveren udsender en standardiseret erklæring indeholdende oplysninger om rådgiverens uddannelsesmæssige baggrund, prisfastsættelse og forsikringsforhold, som aftalepartneren efterfølgende i skriftlig form returnerer til rådgiveren med en tilkendegivelse af, at han accepterer erklæringen som grundlag for samarbejdet. Der spørges endvidere, om en sådan bekræftelse i givet fald kan fremsendes elektronisk (pr. telefax eller e-mail).

Justitsministeriet skal i den anledning bemærke, at det fremgår af § 2, stk. 2, i lovforslaget, at aftaler om juridisk rådgivning skal udarbejdes skriftligt. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til denne bestemmelse, at ud over kravet om skriftlighed indebærer bestemmelsen, at der *skal* indgås en rådgivningsaftale, før der ydes rådgivning. Justitsministeriet finder i den forbindelse, at det – når der på et tidspunkt måtte have dannet sig en branche for juridisk rådgivning – vil kunne være hensigtsmæssigt at udarbejde en standardaftale på området, som kan danne grundlag for aftaler om juridisk rådgivning. Sådanne standardaftaler kendes i dag inden for andre brancher, jf. f.eks. Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB 92).

Det er således forudsat i lovforslaget, at en aftale om juridisk rådgivning vil kunne udformes som et standardiseret aftaledokument, som indeholder de i lovforslagets § 2, stk. 3-5, nævnte oplysninger.

I forlængelse heraf bemærkes endvidere, at udgangspunktet i dansk aftaleret er, at der ikke gælder særlige formkrav til aftalers indgåelse. I lovforslaget er dette udgangspunkt imidlertid fraveget ved det fastsatte krav om skriftlighed.

Ved skriftlighed forstås, at aftalen skal være nedfældet på papir eller på et andet varigt medium, som kunden skal have adgang til. En teknisk indretning anses for et varigt medium, hvis indretningen giver mulighed for lagring og reproduktion i en rimelig periode. Som eksempler på indretninger, der opfylder kravene til et varigt medium, kan nævnes disketter, cd-rom'er og e-mails. Aftaler om juridisk rådgivning vil således kunne indgås såvel pr. telefax, som pr. e-mail.

Det bemærkes, at de almindelige aftaleretlige principper samt aftalelovens regler, herunder om ugyldighed og fortolkning af aftaler, ligeledes finder anvendelse på aftaler om juridisk rådgivning.

Den endelige afgørelse af, hvorvidt en skriftlig aftale opfylder betingelserne i lovens § 2, vil i øvrigt bero på domstolenes vurdering, herunder bevismæssige vurdering, af den enkelte aftale.

2. I henvendelsen til Retsudvalget rejses endvidere det spørgsmål, om der ikke inden lovens vedtagelse bør tages højde for, hvilken organisation der skal stå for udformningen af den standardaftale, som er omtalt i bemærkningerne til § 2.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at med ophævelsen af markedsføringsforbuddet i vinkelskriverloven må det forventes, at der vil opstå et nyt marked for juridisk rådgivning. Nogle af aktørerne på dette nye marked vil formentlig være etablerede rådgivere, som allerede i dag leverer rådgivningsydelser på andre områder, og som er organiseret i en brancheorganisation, f.eks. revisorer. Lovforslaget indebærer ingen begrænsninger i, hvem der kan levere juridiske rådgivningsydelser. Det må derfor antages, at der tillige vil blive ydet juridisk rådgivningsvirksomhed af en række nye aktører, som ikke i dag beskæftiger sig med dette område.

Der findes således ikke på nuværende tidspunkt en brancheorganisation, der repræsenterer det kommende samlede marked for juridisk rådgivning, og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at angive, hvilken organisation der kan inddrages i arbejdet med at udforme en standardaftale om juridisk rådgivning. Det tilføjes, at lovforslaget er omfattet af lovovervågning. Dette indebærer, at Justitsministeriet i 2009 efter høring af de berørte myndigheder og organisationer vil udarbejde en redegørelse til Folketinget om lovens virkninger. Spørgsmålet om udarbejdelse af en standardaftale på området vil kunne indgå i denne redegørelse.

3. Endelig rejses der i henvendelsen spørgsmål om lovens ikrafttrædelsesbestemmelse, herunder om der efter lovens ikrafttræden den 1. juli 2006 skal indgås skriftlige aftaler med såvel nye, som eksisterende kunder.

I henvendelsen til Folketingets Retsudvalg ønskes det bekræftet, at der – såfremt der udarbejdes en generel aftale om juridisk rådgivning – ikke kræves en særskilt, individuel skriftlig aftale hver gang, der indgås aftale om ydelse af juridisk rådgivning til allerede eksisterende kunder. Endelig ønskes det bekræftet, at der under alle omstændigheder må blive tale om en generel underretningspligt i forhold til de kunder, man har indgået en sådan rammeaftale med, såfremt der sker ændringer i de forudsætninger, som er fastlagt i rammeaftalen, herunder f.eks. ændringer i prisfastsættelse eller forsikringsforhold.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at det - som tidligere nævnt - fremgår af lovforslagets § 2, stk. 2, at aftaler om juridisk rådgivning skal udarbejdes skriftligt. Loven træder ifølge lovforslagets § 5, stk. 1, i kraft den 1. juli 2006.

Dette krav om skriftlighed gælder for aftaler om juridisk rådgivning, der *indgås* efter lovens ikrafttræden. Aftaler indgået før lovens ikrafttræden, men som tillige omfatter rådgivning, der ydes efter lovens ikrafttræden, vil derimod ikke være omfattet af dette krav om skriftlighed.

Aftaler om juridisk rådgivning vil kunne udarbejdes til brug for et løbende kundeforhold, således at der ikke skal udarbejdes en ny skriftlig aftale hver gang, der ydes juridisk rådgivning til en kunde, f.eks. telefonisk rådgivning. Såfremt der sker ændringer i aftalen i et sådant omfang, at der reelt må anses for at være indgået en ny aftale mellem parterne, skal en sådan aftale dog udarbejdes skriftligt og i øvrigt med et indhold, der opfylder betingelserne i lovforslaget med hensyn til oplysninger om forsikring, uddannelse etc.